

Kes peab maksma kõrghariduse eest?

► Milline haridusminister Tõnis Lukase pakutud kolmest mudelist on kõige tõhusam ja õiglasem viis kõrgharidust rahastada: 1) vähendada riigitellimust, kuid kulutada sellevõrra rohkem raha ühe üliõpilase koolitamiseks; 2) kehtestada osaline õppemaks; 3) riik maksab kinni osa õppekohti täies mahus kinni (tellimus sõltub ülikooli tulemustest, nt kaitstud kraadidest), ülejäänud üliõpilased maksavad õppetasu?

► **Noorte Mõõdukate president Jarno Laur, jarno.laur@riik.ee:** Kaldun toetama kolmandat varianti: riikliku koolitustellimust rakendatakse lähtuvalt riigi vajadusest ja õppeasutuse töö tulemuslikkusest. Välja-

poole riiklikku tellimust jäävad kohad on aga juba täna tasulised. Esmatähtis on, et riik tagaks läbi tellimuse parimatele tasuta kõrghariduse. Tellimuse sidumine magistri- või doktorikraadiga (nt üks magister toob ülikoolile tinglikult raha 1,5 bakalaureuse õpetamiseks) sunniks ka ülikooli pingutama ja õppekvaliteet paraneks.

► **Tartu Noorte Reformiklubi liige Silver Meikar, silverm@ut.ee:** Hariduse kvaliteedi tõstmiseks on vaja suurendada investeringuid. Arvestades riigi kokkuhoiupoliitikat ei usu ma avaliku sektori investeringute tõusu. Järelikult peaks see raha tulema erasektorist. Õpilane

peaks osalema haridusteenuse finantseerimises, küsimus on, mil määral. Kindlasti peab riik kinni maksma mõnes teaduskonnas õppimise (nt arstid, kes jäävad tööle riigisektoris). Osaline õppemaks eeldab ka õppelaenusüsteemi muutmist. Ent kui õpilased osaleks haridusteenuse eest tasumisel, oleks nad motiveeritumad – seega (koos investeringute tõusuga) hariduse kvaliteet paraneks.

► **Keskerakonna Noortekogu esimees Lauri Laasi, noorte.kogu@mail.ee:** Osalise õppemaksu kehtestamise tulemusena pole 60% vanemaid suutelised laste kõrghariduse omandamist kinni maksma. Õppelaenu võttes

ei tea tänane tudeng, kas ta peale kooli tööd saab ja on suuteline laenu tagastama. Laen ei ole lahendus.

► **Noor-Isamaa peasekretär Piret Roos, piretr@ut.ee:** Esi-mene variant ei ole hea, sisuliselt on tegemist praeguse süsteemiga, millega ei olda rahul. Vähe-usutav, et kõrghariduse kvaliteet paraneb ainult tellimust vähendades. Valik teise ja kolmanda variandi vahel eeldab täiendavaid analüüse. Senisest enam tähelepanu tuleb aga pöörata kutsehariduse edendamisele ning atraktiivsemaks muutmisele, sest täna suunduvad paljud kutseõppest huvitatud noored siiski ülikooli õppima.